

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

(підпис)

“ ___ ” _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Методика та організація обліку і аудиту витрат підприємства в

контексті управлінського обліку»

(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗВФН факультету

Дрей Марина Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Канд. екон. наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Нікуліна Тетяна Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ	5
1.1. Сутність і класифікація витрат.....	5
1.2. Поняття методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції.....	8
1.3. Витрати, що включаються до собівартості продукції: складові та методика відображення.....	11
1.4. Витрати, що не включаються до собівартості продукції: види та методика відображення.....	28
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОБ'ЄКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	40
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства	40
2.2. Методика бухгалтерського відображення витрат на об'єкті дослідження.....	45
2.3. Особливості формування фінансового результату на базовому підприємстві.....	51
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ	60
3.1. Мета, завдання і джерела аудиту витрат підприємства.....	60
3.2. Методика аудиту витрат операційної діяльності.....	62
3.3. Економічний аналіз основних показників діяльності базового підприємства.....	70
3.4. Шляхи удосконалення внутрішнього аудиту витрат.....	75
ВИСНОВКИ	78
Список використаних джерел	85
Додатки	92

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах в Україні існує необхідність радикальних змін в організації обліку витрат, оптимізації доходів і оподаткування, що є обов'язковою передумовою сталого соціально-економічного розвитку.

Складність управління фінансовим станом підприємств в умовах нестабільного середовища та інтеграційних процесів, в яких вони функціонують, потребує створення дієвої системи інформаційного забезпечення управління витратами операційної діяльності. Тобто, основним важелем підвищення ефективності діяльності підприємства залишається оптимізація витрат.

В сучасних умовах ринкової економіки головним чинником ефективної діяльності підприємства є повнота, достовірність і оперативність формування інформації про витрати підприємства при здійсненні ним своєї виробничо-господарської діяльності.

Завдяки добре налагодженій системі обліку витрат підприємство може об'єднати всі понесені їм витрати в процесі господарської діяльності у впорядковану систему показників, а потім порівняти здійснені витрати з одержаними доходами і визначити успішна його діяльність в цьому періоді, чи ні. Ці показники допомагає визначити облік витрат.

Отже, актуальність теми нашого кваліфікаційного дослідження зумовлена тим, що основною метою підприємства в умовах ринку стає одержання максимального прибутку при мінімальних витратах з паралельним підвищенням якості обслуговування споживачів.

Метою написання роботи є дослідження, оцінка теоретичних засад та чинної практики обліку та аудиту витрат операційної діяльності, а також розробка рекомендацій щодо їх вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі передбачено

розв'язання таких завдань:

- вивчення теоретичних питань обліку та аудиту витрат операційної діяльності та їх класифікацій в залежності від цілей підприємства;
- дослідження особливостей обліку витрат операційної діяльності на прикладі конкретного виробничого підприємства;
- визначення можливих помилок в обліковій системі підприємства та обґрунтування шляхів її удосконалення;
- проведення аналізу показників фінансово-господарської діяльності, проведення аудиту витрат операційної діяльності;
- проведення економіко-математичного моделювання витрат операційної діяльності;
- розробка пропозицій щодо вдосконалення системи обліку витрат на досліджуваному підприємстві;

Предметом дослідження є теоретичні, практичні та організаційні питання бухгалтерського обліку і аудиту витрат операційної діяльності.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність та система бухгалтерського обліку і аудиту витрат операційної діяльності.

Методи дослідження: логічного і емпіричного пізнання економічних явищ і процесів на мікро- і макрорівні, порівняльного, факторного, статистичного, техніко-економічного аналізу, математичного прогнозування і комп'ютерного моделювання.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові документи з питань бухгалтерського обліку витрат, а саме закони України, Податковий кодекс України, Положення (стандарт) бухгалтерського обліку, положення Міжнародних стандартів обліку та аудиту, інструктивні документи України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, періодичні видання, матеріали збірників наукових праць та конференцій, статистичні дані, Інтернет-ресурси, а також результати особистого спостереження з питань організації та методики обліку і аудиту операційних витрат на досліджуваному підприємстві, первинні документи, облікові реєстри, форми податкової та фінансової звітності.

Висновки

Практичне значення результатів дослідження полягає в отриманні інформації про управлінський облік, впровадженні запропонованої методики обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, удосконаленні управління витратами, що дозволяє приймати управлінські рішення щодо зниження собівартості готової продукції, підвищення рентабельності виробництва, здійснення оперативного впливу на причини, які зумовлюють відхилення від норм витрат.

Отримані результати дослідження, направлені на підвищення достовірності, оперативності й аналітичності обліку витрат у розрізі об'єктів калькулювання, надають можливість виявляти та використовувати внутрішньовиробничі резерви підвищення ефективності виробництва, прибутковості підприємства.

За результатами проведеного дослідження нами, можна констатувати, що облік у підприємстві.

На досліджуваному підприємстві було виявлено декілька проблем, які суттєво знижують можливості обліку операційних витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції, а саме.

Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), в обліку складається з продукції (робіт, послуг), яка була реалізована протягом звітного періоду. З цього витікає, що витрати включаються.

Тобто у виробничу собівартість продукції (робіт, послуг) в обліку включаються: витрати (що передбачено П(С)БО 16). Однак до неї також включаються витрати з виробництвом продукції.

Таким чином фактична виробнича собівартість готової продукції дорівнює операційної діяльності.

Все це свідчить вимог П(С)БО 16 при формуванні і визначенні виробничої собівартості продукції та собівартості реалізації.

Треба зазначити, що в обліку затверджені керівником підприємства витрачання сировини та матеріалів.

Слід зазначити, що навіть передбачені П(С)БО 16 статті калькуляції у Товаристві відображені.

Є статті калькуляції для визначення собівартості виробництва при наданні послуг. У виробничу собівартість, вимог чинного законодавства та методики здійснення обліку.

Ще одним суттєвим недоліком необхідно відзначити те, що в обліку виробничу собівартість продукції.

Необхідно відмітити, що в цілому в обліку підприємства при включенні витрат до складу використовується перелік витрат за П(С)БО 16, але, окрім цих, передбачених положенням, витрат, до складу загальновиробничих витрат віднесено і, як наслідок, виробничої собівартості продукції.

З іншого боку, обчислення цих витрат спричиняє на визначення фінансового результату, так як ці витрати враховуються прибутку звітного періоду.

Стосовно особливостей обліку адміністративних витрат необхідно відмітити, що інші загальногосподарські витрати обліковуються бухгалтерського обліку.

У картках складського обліку запасу матеріалів, до технологічного процесу або до складу лишками.

За результатами проведеного нами аналізу основних показників фінансово-господарської діяльності можна визначити, що підприємство погашення поточних зобов'язань грошовими коштами.

За результатами проведеної перевірки ефективності нами відзначено, що для об'єктивного контролю правильності здійснення та відображення фактів господарської діяльності в обліку підприємства.

В процесі перевірки правильності ведення обліку витрат операційної діяльності було виявлено деякі відхилення у відображенні операційних витрат, що, безумовно, викликає необхідність коригування в обліку і звітності.

З метою усунення вищезазначених недоліків вважаємо за доцільне рекомендувати керівництву до застосування наступні заходи.

Дотримуватися норм П(С)БО 16 в обліку витрат.

Відкоригувати методику калькулювання собівартості продукції, вимоги П(С)БО 16 Витрати.

Вжити заходів щодо забезпечення матеріальних витрат.

Необхідно виправити неточності у фінансовій звітності обліку витрат операційної діяльності.

ПАТ «ОЗГТВ» необхідно повністю автоматизувати складський облік, що дозволить поліпшити організацію бухгалтерського обліку, надасть широкі можливості для управлінського обліку, вирішення задач планування та фінансового аналізу тощо.

Керівництву Товариства слід приділити особливу увагу питанням у процесі управління.

Необхідно контролювати та аналізувати. Тому, на наш погляд, основними рекомендаціями в рішенні цієї проблеми є :

- удосконалення забезпечення, що стосується особливостей обліку;
- розробка економічних характеристик відходів;
- удосконалення обліку відходів;
- введення до робочого Плану рахунків окремого бухгалтерського рахунку для накопичення інформації;
- використання сировини.

Вважаємо, що реалізація запропонованих нами рекомендацій дозволить підвищити надійність формування та обробки облікової інформації, достовірність фінансової та статистичної звітності і, як наслідок, сприятиме більш ефективному управлінню підприємством.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 року// www.zakon1.rada.gov.ua
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. №291//Баланс – 2009. - № 22-23.

3. НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 зі змінами і доповненнями. Режим доступу - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> - Назва з екрану.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0027-00>. — Назва з екрану.

5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджений наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. №291

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства Фінансів України від 20 жовтня 1999р. №246. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. - Назва з екрану

7. П(С)БО 16 «Витрати», затверджено наказом МФУ №318 від 31.12.1999 р.

8. Про внесення змін до Закону України «Про аудиторську діяльність» [Електронний ресурс]: Закон України від 14 вересня 2006 р. №140–V. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. - Назва з екрану.

9. Атамас П. Й. Управлінський облік: навчальний посібник] / П .Й. Атамас. - К. : Центр навчальної літератури. - 2006. - 440 с.

10. Бандурка О. М., М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова. Фінансова діяльність підприємства : підручник / - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Либідь, 2003. - 384 с.

11. Бутинець Т. А. Внутрішній контроль: суть і зміст / Т. А. Бутинець // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки. – 2008. – № 2(44). – С. 31–42.

12. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / за ред.. - 3-ге вид., перероб. і доп. - Житомир : ЖІТІ, 2001. - 672 с.

13. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф.Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – №1(22). – С. 11-18.

14. Бухалков М. И. Внутрифирменное планирование : учебник / М. И. Бухалков. - М. : ИНФРА-М, 1999. -392 с.

15. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / за заг. ред. Вериги Ю. А. — Київ : Центр учб. літ., 2008. — 396 с.

16. Вахрушина М. А. Тестирование активов на обесценение при составлении финансовой отчетности: практические аспекты [Электронный ресурс] / М А. Вахрушина // Консолидированная финансовая отчетность. — 2011. — № 1. — Режим доступа: <http://www.finotchet.ru/article.html?id=76>. — Назва з екрану.

17. Василюк М. М. Умови забезпечення та чинники впливу на якість аудиторських послуг [Електронний ресурс] / М. М. Василюк // Інноваційна економіка. - 2015. - № 1. - С. 212-215. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2015_1_41

18. Волкова І. А. Фінансовий облік -1 : навч. посіб. / І. А. Волкова. — Київ : Центр учб. літ., 2008. — 228 с.

19. Гарасим, П. М. Курс управлінського обліку [Текст] / П. М. Гарасим, Г. П. Журавель, П. Я. Хомин./ – К.: Знання, 2007. – 314 с.

20. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами / С. Голов, В. Костюченко. — Харків : Фактор, 2007. — 976 с.

21. Гольцова, С. М. Бухгалтерський облік [Текст] : навчальний відділ / С.М. Гольцова, І. Й. Плікус.—Університетська книга : Суми, 2007

22. Грещак М. Г. Управління витратами : навч.-метод. посібник [для самост. вивч. дисципліни] / М. Г. Грещак, М. С. Коцюба ; Київ. нац. екон. ун-т. - К. : КНЕУ, 2002. - 131 с.

23. Гусейнов Р. М. История экономических учений : учеб. пособие / Р. М. Гусейнов, Ю. В. Горбачева, В. М. Рябцева. - М.

24. Іванова Н. А. Організація і методика аудиту : навч. посіб. / Н. А. Іванова, О. В. Ролінський. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 216 с.

25. Корінько М. Д. Внутрішній контроль господарської діяльності підприємства : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів ; за ред. М. Д. Корінька. – Фастів : Поліфаст, 2006. – 440 с

26. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика : навч. посіб. для студ. ВНЗ, які навчаються за освіт.-проф. прогр. бакалавра зі спец. «Облік і аудит» / В. С. Лень, В. В. Гливенко. - 4-те вид. - Т. : Навч. кн. - Богдан, 2012. - 747 с. - Бібліогр.: с. 687-693. - укр.

27. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підручник / О. В. Лишиленко. — 3-тє вид., переробл. і доповн. — Київ : Центр навч. літ., 2011. — 670 с.

28. Методичні рекомендації про формування собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості. Наказ Державного комітету промислової політики України від 02.02.01р. № 47. – 15с.

29. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. — Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF13020.html. — Назва з екрану.

30. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства [Текст]: навчальний посібник / В.О. Мец – К.: Вища школа, 2003. – 278с.

31. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики : видання 2007 року / [Пер. з англ. мови О. В. Селезньов, О. Л. Ольховікова, О. В. Гик, Т. Ц. Шарашидзе, Л. Й. Юрківська, С. О. Куліков. – К. : ТОВ «ІАМЦ АУ «СТАТУС», 2007. – 1172 с

32. Панасюк В. М. Витрати виробництва: управлінський аспект: монографія / В.М. Панасик. - Тернопіль. : Астон. - 2005. - 288 с.

33. Пархоменко В. М. Бухгалтерський облік, внутрішній контроль і економічний аналіз витрат на поліпшення якості продукції: проблеми теорії та методології : монографія / В. М. Пархоменко. – Житомир : ЖДТУ, 2010. – 560 с.

34. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік [текст] : навч. посіб. / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 688 с.

35. Утенкова К. О. Аудит: Навчальний посібник. – К.: Алерта, 2011

36. Ученые записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского Серия «Экономика и управление». Том 25 (64). 2012 г. № 2. С. 23-29. 2

37. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк [та ін.] – 2-ге вид., доповн. і переробл. — Київ : Кондор, 2013. — 551с.

ДОДАТКИ